

לכבוד,
משרד המשפטים
והמשרד להגנת הסביבה
ירושלים

הנדון: התייחסות עמותת צלול, עמותה לאיכות סביבה (ע"ר) ("צלול") – לתזכיר חוק להסדרת
הטיפול באריזות, התשפ"ו-2025

פתח דבר

עמותת צלול מברכת את אגף יישום חוקי אחריות יצרן – פסולת, במשרד להגנת הסביבה, על ניסוח תזכיר תיקונים יעיל וחשוב לחוק הסדרת הטיפול באריזות. מדובר בתיקונים משמעותיים, הכוללים בין השאר הסדרת שוק תחרותי עם ריבוי גופי איסוף ומחזור מוכרים, שיישומם יעלה את שיעורי איסוף ומחזור אריזות בישראל, ישפר את השירות לתושב, ויפחית זיהום בחופים ובמרחב הציבורי.

כזכור, "צלול" הצטרפה לעתירה (עת"מ 34186-12-2) שהוגשה בפברואר 2023, שעיקרה היה פתיחת שוק האריזות לתחרות, ואנו שמחים כי תזכיר תיקונים זה עוסק בהסדרת התחרות בהקשר זה ובהמשך לאותה העתירה.

התיקונים בתזכיר החוק כוללים מרכיבים חשובים לפתיחת השוק לתחרות ולשיפור יישום החוק, בכללם: הקמת מרשם יצרנים ויבואנים והחלת חובה על כל יצרן או יבואן המוכר מוצר ארוז או אריזת שירות להירשם במרשם זה, הגדרת תנאים מפורטים על פיהם יכיר המשרד להגנת הסביבה בחברה כגוף מוכר, הקמת מנגנון תיאום על מנת להבטיח תנאי שוק מאוזנים ושוויוניים בשוק מרובה "שחקנים" ומניעת שימוש לרעה, הרחבת תפקיד מנגנון התיאום המוצע כך שיוכל לשמש גם חוקי אחריות יצרן נוספים בישראל, וקביעת עיצומים כספיים וקנסות מרתיעים ובעלי משקל. עם זאת, חסרים בתזכיר זה, מספר נושאים מהותיים, בלעדיהם יהיה קשה להשיג שיפור ניכר באסדרת הטיפול באריזות בישראל, כמפורט לעיל.

להלן יובאו הערות "צלול" לתזכיר:

א. אריזות המגיעות מחוץ לישראל

בסעיף 1 (4) לתזכיר (עמ' 3) המציע תיקון של סעיף 2 בחוק המקורי להגדרת "מכירה", אנו מציעים להוסיף לאחר "שימוש או צריכה" את המילים "לרבות יבוא אישי", על מנת שיהיה ברור שגם אריזות המיובאות ביבוא אישי יכללו בהגדרה זו.

ב. יעדי מחזור

בסעיף 3 לתזכיר (עמ' 4), המציע תיקון של סעיף 6(א)(3) בחוק המקורי, מוגדרת חובת מחזור פסולת אריזות והיעדים לפי חומר (בשנה מסוימת, מתוך סך המשקל). **היעד הסופי לפלסטיק נקבע על 55%.**

עם זאת, בסעיף 3 לתזכיר, בתת-סעיף (9)(3)(3) (עמ' 6), המתייחס אף הוא לסעיף 6 בחוק המקורי – היעד הסופי לפלסטיק מוגדר כ-40%.

אנו מציעים לכתוב בדברי ההסבר הבהרה כך שיופיע בהתייחס לפלסטיק בלבד, באופן מפורש - שהיעד הסופי בתום שש שנים אינו 40%, אלא 55%, וזאת בהתאם לכתוב בתיקון סעיף 6(א)(3) בחוק (עמ' 4 בתזכיר).

ג. העלאת יעד האיסוף הכולל

הצבת יעד איסוף ייעודי לפסולת אריזות מהמגזר הביתי, שיעמוד על לפחות 50% מסך יעד המחזור הכולל – היא חשובה ומבורכת.

אולם, נכון להיום, איסוף פסולת האריזות מהמגזר המסחרי הוא זה שמאפשר עמידה ביעד של 60% שנקבע בחוק המקורי, שכן פסולת זו מופרדת בקלות יחסית ונאספת מכוח החוק. כיום, בפועל, מהמגזר המסחרי נאספים לפחות כ-50%.

על מנת שלא לפגוע בשיעורי המחזור הקיימים ולא להחזיר את המצב לאחור, נדרש להגדיל את יעד האיסוף הכולל מ-60% ל-90%, ולא להסתפק ב-70% כפי שמוצע בסעיף 3(7) בתזכיר (עמ' 4, תיקון סעיף 6ב). זאת על מנת להבטיח ששיעורי איסוף פסולת האריזות מהמגזר המסחרי לא יפחתו בהשוואה למצב הקיים.

ד. הגדרת יעדי איסוף מול יעדי מחזור

בסעיף 3(7) לתזכיר (עמ' 4), בתיקון של סעיף 6ב לחוק המקורי, אין הבחנה בין יעדי איסוף של פסולת אריזות לבין יעדי מחזור מתוך האיסוף (כפי שנעשה, לדוגמה, בחוק הפיקדון).

הפרדה זו חיונית, משום שאחוזים ניכרים מהפסולת הנאספת אינם ברי מחזור. הבחנה ברורה בין השניים קריטית לעמידה ביעדים שהתיקון לחוק קובע, ותאפשר בקרה טובה יותר על השגת מטרות החוק.

ה. תיקון סעיף 1 לחוק המקורי - מטרות

על מנת לממש את מטרות חוק האריזות המקורי, וכפי שאף הובא בפתח לתזכיר חוק זה בשתיים ממטרותיו המרכזיות: צמצום כמות פסולת האריזות, ועידוד השימוש החוזר באריזות,

מוצע לכלול בתיקון חוק זה, הגדרות ביחס ליעדי הפחתה במקור של כמות האריזות, וכן חיוב יצרנים ויבואנים לשלב חומרים ממוחזרים באריזות, באחוזים שיוגדרו במסגרת התיקון, כפי שמקובל במדינות אירופה ומופיע בתקנות האיחוד האירופי לאריזות ופסולת אריזות (Regulation (EU) 2025/40 on packaging and packaging waste (ה-PPWR)). מתוך הבנה שיעדים מפורטים יוכלו להיכתב רק בתום עבודה כלכלית מעמיקה, יש לציין בדברי ההסבר לתיקון חוק האריזות, שיעדים מפורטים יוגדרו בהוראות שיגזרו מתיקון החוק, לאחר שיאושר.

בהתאם לכך, מוצע לתקן את סעיף 1 לחוק המקורי – כדלקמן:

להוסיף סעיף קטן 5 בנוסח שלהלן:

"הטלת אחריות על יצרנים של מוצרים ארוזים, ושל אריזות שירות, ועל יבואנים של מוצרים ואריזות, להפחית כמותית במקור - שימוש בחומרי גלם בתוליים המשמשים לאריזות, בשיעורים שיקבעו בתקנות שיגזרו מהחוק."

להוסיף סעיף קטן 6 בנוסח שלהלן:

"חייב יצרנים של מוצרים ארוזים, ושל אריזות שירות ויבואנים של מוצרים ואריזות, להשתמש בחומרים ממוחזרים בתהליכי הייצור, לצמצם ייצור עודף של אריזות, לרבות צמצום בכמויות החומרים הנדרשים לייצור אריזות, ולייצר אריזות כך שיהיו בנות מחזור ושימוש חוזר. בסמכות השר לקבוע את שיעור החומרים הממוחזרים בעניין זה באמצעות תקנות שיגזרו מהחוק, ויכללו יעדים רב שנתיים שיעלו עם הזמן, והכל על מנת להביא להפחתה במקור של פסולת אריזות."

עמותת צלול תתמוך בהעברת החוק בשלביו השונים בכנסת, ותסייע ככל יכולתה ליישמו בצורה המיטבית.

בתודה ובברכה,

מור גלבוע, מנכ"ל צלול

לימור גורליק, מנהלת תחום מניעת זיהום פלסטיק ופסולת, עמותת צלול